

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

УДК 338:364-1:339.9

НА ПОЧАТКУ ПОШУКУ СТРАТЕГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗРОСТАННЯ СІЛЬСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПІДХІД

Т. О. Зінчук, д.е.н., професор, Житомирський національний агроекологічний університет

В статті узагальнено соціально-економічну сутність категорії “інклюзивне зростання” сільської економіки, враховуючи світовий підхід і європейський досвід та обґрунтовано напрями трансформаційних змін на сільських територіях на основі реалізації основних принципів інклюзивного розвитку.

Ключові слова: інклюзивне зростання, стратегія, сільська економіка.

Постановка проблеми. Нарощування обсягів і темпів глобальної торгівлі сільськогосподарською продукцією є однією із сучасних тенденцій розвитку міжнародної економіки. Протягом останніх десятиріч не лише змінилася структура торгівлі і відбулося збільшення частки високоякісної готової продукції у світовому експорті, але й закріпилася соціальна роль аграрного сектора як носія суспільних благ, гаранта продовольчої безпеки, збереження та розвитку традиційної культури.

Водночас, формування об'єктивного і цілісного характеру процесу глобалізації, успіхи країн світу в економічному розвитку XXI століття, здатність долати соціальні проблеми залежить від потенційних можливостей галузі адаптуватися до нових світових реалій та використовувати їх у своїх інтересах. Тобто перед вітчизняним сільським господарством постає дилема: або “вписатися у глобалізацію”, оволодіти новими технологіями, засвоїти нову систему європейських та світових цінностей, досягти соціального прогресу, або “виживати самостійно”, бути приреченим на відставання, стагнацію, сировинну орієнтацію на зовнішніх ринках, посилення імпортозалежності, втрату людського і соціального потенціалу та природних ресурсів, поступове спустошення сільських територій й збідніння сільського населення.

Відповідь на питання знаходиться у площині інноваційного підходу до формування наукової бази сільської економіки, заснованій на інклюзивному розвитку, який передбачає досягнення такого типу економічного зростання, який охоплює усі сфери життя суспільства та населення і дозволяє отримати відчутні для кожної людини результати. Це унікальна можливість досягнення внутрішньої рівноваги, підвищення життєстійкості сільських територій і населення шляхом здійснення капіталовкладень в основні сфери сільської економіки: соціально-економічну, освітню, охорону здоров'я, енергетичну і продовольчу безпеку, викорінення бідності і, таким чином, вихід на прогресивну, цивілізовану європейську модель сільського розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Соціально-економічні категорії типу: “інклюзивне зростання” та “інклюзивний розвиток” в умовах

нового етапу еволюції глобальної економіки, спрямованого на досягнення цілей сталого розвитку, активно використовуються в офіційних програмних документах міжнародних організацій, зокрема ООН, у концепціях економічного зростання країн та регіонів світу, у новій європейській стратегії економічного розвитку “Європа 2020” на найближчі 10 років [6; 14; 15; 17; 19]. Розгляд та дослідження сутності “інклюзивності” з позиції стратегії фактично ототожнюється із зростанням та перспективами рівномірного використання і розподілу суспільних благ і вигод від “досягнення зростання” між людьми. В працях зарубіжних вчених розкривається категорія “соціальної інклюзії” як ознаки згуртованого суспільства та можливостей індивідів брати участь у соціальному та економічному житті суспільства з посильним внеском [18].

Взагалі, звертаючись до витоків виникнення, “інклюзивний розвиток” стало добре відомим поняттям, зокрема, через значну частоту використання його у процесі виявлення освітніх проблем (інклюзивна освіта), пов'язаних із особливостями соціального забезпечення. Дійсно, як правило, категорія “інклюзивний розвиток” традиційно вживалася в системі альтернативної освіти, яка потребувала включення дітей з особливими потребами до навчання у загальноосвітніх навчальних закладах та їх інтеграцію у загальну систему активного соціального життя. В основу інклюзивної освіти традиційно покладено ідеологію, що виключає будь-які форми дискримінації та забезпечує рівність у відносинах та доступність до освітніх послуг людей з різними проблемами завдяки створенню безперешкодного середовищу у навчанні та здобутті професійної якісної освіти [8]. Ознайомлення із результатами досліджень сучасних зарубіжних вчених дозволяє виокремити і основні загальнонаукові принципи, які формують підґрунтя інклюзивного розвитку, зокрема, такі як: співучасть в управлінні, розподілу прибутку; відсутність дискримінації; доступність до вигод зростання; надання однакових можливостей отримання благ тощо [16].

Останнім часом стає очевидним необхідність розуміння “інклюзивного зростання” через ширший спектр соціально-економічних проблем стосовно посилення нерівності доходів між сіль-

ським та міським населенням, соціальною ізоляцією сільських жителів, поглибленням рівня бідності та зубожіння сільського населення, що поступово призводить до спустошення сільських територій. Характерність виявлених тенденцій спонукає до пошуку такої моделі економічного зростання, яка б не провокувала негативні соціальні наслідки, а, навпаки, сприяла формуванню та реалізації інноваційної людиноцентричної моделі сільської економіки. Досвід європейської моделі сільського розвитку, побудованої на загальнолюдських цінностях та пріоритетах розвитку сільської економіки, демонструє високі досягнення та результати в стандартах і якості життя сільського населення.

Незважаючи на глибину та комплексність наукових досліджень вітчизняних вчених (О. Бородіної [7], Т. Затонацької [2], Н. Куцмус [3], О. Ковальчука [4], Ю. Лопатинського [5], І. Прокопи [7], І. Тараненко [10], В. Ткачука [9]) та інших, в основу яких покладені окремі інституційно-економічні, виробничі та соціальні аспекти інклюзивної моделі сільської економіки, ці питання, особливо у контексті відродження сільських територій, забезпечення стратегічних пріоритетів сільського та сталого розвитку, подолання бідності, знаходяться у площині подальшої наукової дискусії та практичної невирішеності.

Мета статті. Узагальнити соціально-економічну сутність категорії “інклюзивне зростання” сільської економіки, враховуючи світовий підхід і європейський досвід та обґрунтувати напрями трансформаційних змін на сільських територіях на основі реалізації основних принципів інклюзивного розвитку.

Виклад основного матеріалу. “Інклюзивне зростання” (англ. *en:inclusive growth*) – офіційний термін ООН, який було включено у назву щорічної доповіді Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКДАТ) Trade and Development Report, 2012 і відповідно, за думкою авторів визначено, що це – зростання, яке охоплює усі верстви населення, незалежно від рівня доходів. Використання і споживання благ економічного розвитку усіма верствами населення приводить до скорочення розривів у доходах та добробуті, що у свою чергу, приносить не тільки соціальні вигоди, але й прискорене економічне зростання [19]. Ця категорія стала відомою та адаптованою до економічного зростання, виходячи із словникового тлумачення “інклюзивного суспільства” як такого, що засновується на повазі всіх прав людини і основних свобод, культурному та релігійному різноманітті, соціальній справедливості, демократичній участі і законності [12]. Тим самим було закладено початок розвитку теорії та практики “інклюзивного економічного зростання”.

Економічний розвиток на початку XXI ст. ознаменувався переходом більшості розвинених країн світу від показників ефективності діяльності

країни, що характеризують її економічний розвиток до показників інклюзивного зростання, основним пріоритетом якого є якість життя населення. Історична причина такої переорієнтації зумовлена “вічним компромісом” між вченими стосовно зростання та рівності. На питання: чи слід зростання вважати стійким, або сталим, якщо воно призводить до нерівності відповідь знаходиться у невизначеній перспективі. Підтвердженням такої ситуації є великий рівень існуючого розриву доходів по всьому світу: якщо середній дохід на одну особу населення країн ОЕСР доходить до 40 тис. дол. США, то в країнах Латинської Америки та Південній Африці, його величина відповідно у 3,3 та 17,7 разів є меншою. Внесок у системне наповнення економічним змістом зазначеного терміну належить і Світовому банку, який визнає “інклюзивне зростання” як концепцію поєднання макро-та мікроекономічних детермінант економічного зростання. При збереженні позитивної динаміки темпів інклюзивного зростання знижується рівень бідності в країні за умови збільшення кількості робочих місць та активізації промислового розвитку регіонів [15].

У переліку стратегічних документів Ради Європи “Політика згуртованості на 2014-2020 рр.” (Cohesion Policy) визначені орієнтири комплексної програми дій у різних європейських регіонах, містах та реальній економіці, на реалізацію якої планується інвестувати 352 млрд євро. Серед загальних цілей стратегії “Європа 2020” – економічне інклюзивне зростання, розвиток зайнятості, вирішення проблем, викликаних кліматичними змінами та енергозалежністю, скорочення бідності та соціального виключення [17].

Найвищі показники економічного зростання і соціальних гарантій, розвиненості демократичних інституцій, рівня освіти та інноваційних технологій демонструють країни-члени ЄС, які є досить гомогенними у соціально-економічному розумінні. Відправним пунктом у стратегії “Європа 2020”, яка була прийнята у післякризовий період (2010 р.) є поєднання трьох видів зростання з визначенням основних пріоритетів його досягнення: 1. – розумне зростання (розвиток економіки, заснований на знаннях та інноваціях); 2. – стає зростання (створення економіки на ефективному використанні ресурсів, принципах екологічної безпеки та конкурентоспроможності); 3. – інклюзивне зростання (розбудова економіки з досягненням високого рівня зайнятості для забезпечення соціальної та територіальної згуртованості (єдності). Саме економічна криза та її наслідки надали потужного імпульсу для вирішення основних проблемних завдань стратегії. При цьому, значення інклюзивної економіки розглядається як здатність суспільства гарантувати добробут і економічне зростання усім його членам, мінімізуючи нерівність та запобігаючи поляризації доходів. Відповідно мета основної про-

грами діяльності ЄС – забезпечення зростання на засадах знань, сталості, інклюзивності. Виходячи із зазначеної мети стратегічними пріоритетами інклюзивного зростання є створення економіки з високим рівнем зайнятості для забезпечення соціальної та територіальної згуртованості [14, с.3], на що й спрямована європейська політика протидії бідності. Таким чином, аналіз змісту програмного європейського документу “Європа 2020” свідчить про постійність стратегічного задуму, спадкоємність цільових орієнтирів та орієнтації на інноваційні фактори як основу економічного зростання та забезпечення конкурентоспроможності.

Практичні дослідження свідчать про те, що скорочення нерівності корелюється з підтримкою прискорених темпів економічного зростання протягом певного проміжку часу. Так, недостатність обігових коштів та інших матеріальних активів сільського населення обмежує його участь в економічній діяльності, знижує підприємницьку ініціативу та бізнес-активність, стримує попит, негативно впливає на зайнятість, а отже, як наслідок, стримує економічне зростання. Цілком зрозумілим є твердження з приводу поширення бідності в Україні за монетарною ознакою, за умовами життя та за суб'єктивними критеріями [2]. Отже, є підстави для узагальнення і основних мотивуючих чинників необхідності інклюзивного зростання національної сільської економіки. Відмітимо найвагоміші із загального переліку:

- зростання рівня бідності на сільських територіях. Найвиразнішими носіями сільської бідності після кардинальних змін в аграрному секторі, пов'язаних з виникненням нових виробничих утворень (агрохолдингів), стало сільське населення, яке втратило традиційну сільськогосподарську сферу прикладання праці. У 2014 р. в сільському господарстві та споріднених із ним галузях було зайнято 3091,4 тис. осіб, що майже, як на 48% більше у порівнянні з 1990р. [20]. Водночас, зросла кількість самозайнятого сільського населення в особистих господарствах, які не можуть бути сьогодні привабливими ні для молоді, ні для людей пенсійного і передпенсійного віку. Зайняті тут особи позбавлені перспективи отримання пенсійного забезпечення, оскільки вони не зареєстровані в загальнодержавній системі пенсійного та іншого страхування і не мають трудових відносин з роботодавцями в межах трудового законодавства та соціального захисту працюючого. Непривабливі умови праці та життєдіяльності, відсутність перспектив розвитку села призводить до негативних наслідків, серед яких, втрата сільською молоддю більш-менш здібною і енергійною бажання здобувати освіту та професію у своїй країні; поширення девіантної поведінки на сільських територіях; недбале ставлення до свого здоров'я та погіршення психологічного стану. На сільських територіях закріпилась стійка тенденція

до скорочення загальної чисельності населення: з 16969,3 тис. осіб у 1990 р. до 13175,5 тис. осіб у 2016 р., тобто на 3794,4 тис. осіб. Рівень безробіття серед сільського населення становив у 2015 р. – 9,4% економічно активного населення[20].

- ігнорування ролі особистих селянських господарств (ОСГ) в сільській економіці. Визначальним типом господарювання на сільських територіях залишаються ОСГ, частка яких у виробництві валової продукції сільського господарства сягає більш, ніж 45%, що свідчить про їх значення як додаткового продовольчого резерву. ОСГ є найважливішим соціально-економічним сектором сільської економіки, заснований на приватній власності, від існування якого залежить не лише стан аграрного виробництва, але й умови виживання і збереження сільських сімей, закріплення сільського способу життя та зростання добробуту сільського населення, вирішення соціальних завдань сільського розвитку тощо. Аналіз сучасних тенденцій розвитку сімейного типу господарювання на селі свідчить про їх “слабкість” у самообслуговуванні, безучасність у формуванні інституційного, економічного, соціального середовища системи господарювання, позбавлення доступу до державних субсидій та інших фінансово-кредитних інструментів саморозвитку. Інклюзивне забезпечення розвитку ОСГ полягає у створенні інституційних можливостей для найповнішої реалізації їх суспільної функції, позиціонування їх у якості рівноконкурентних суб'єктів аграрної і сільської економіки поряд з іншими організаційно-економічними формами господарювання;

- наявність гальмівних чинників реформ місцевого самоврядування. Йдеться про окремі “прогалини” щодо “зміщення центру ваги з громади на органи місцевого самоврядування” в основних нормативно-правових актах щодо децентралізації влади [7, с.47]. За умов реформування місцевого самоврядування, в основу змін, які б мали забезпечувати інклюзивне зростання сільської економіки доцільно закласти нове бачення ролі сільських громад у якості правовласників/користувачів локальних ресурсів, здійснення ними контролюючої функції щодо їх використання. Такі повноваження ініціюють дії громади та спрямовують їх на покращення економічних, соціальних і екологічних умов сільської місцевості. Водночас, сільські громади виступають активними учасниками інституціональних, організаційних, культурних, побутових та інших прогресивних перетворень сільського життя, створюючи умови для подолання бідності та нерівності на сільських територіях.

Трансформація соціально-економічних відносин на селі не може відбуватися без врахування і створення умов (економічних, правових, соціальних) для розвитку малого і середнього біз-

несу; поширення сфери несільськогосподарської зайнятості; соціального забезпечення сільського населення у зв'язку з дефіцитом бюджетних коштів; врахування інтересів і потреб економічно депресивних регіонів, де через брак робочих місць та внаслідок низького рівня оплати праці бідність набула найбільшого розповсюдження. При цьому завдання інклюзивної економіки, виходячи з європейських базових засад "Європа 2020" – забезпечення зайнятості кожної людини у процесі трудової діяльності з врахуванням потреб та індивідуальних здібностей, ефективне використання потенціалу громад, їх професійних можливостей, чинників безпеки, здоров'я тощо.

У макроекономічному контексті на фоні нового міжнародного раціонального економічного порядку інклюзивне зростання дозволяє країнам і регіонам користуватися прогресивними результатами глобалізації, економічної інтеграції та економічного росту. За підходом, визначеним у програмі ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), розвиток інклюзивної економіки є свідченням того, що глобальна економіка, обсяг якої оцінюється у 70 трлн дол. США, потребує структурної перебудови. З точки зору економічно-соціальної сутності вводиться тотожний термін – "зелена економіка", завдання якої полягає у сприянні підвищенню добробуту людини, соціальної рівності, суттєвому скороченню екологічних ризиків і проблем. Інклюзивна економіка повинна поновлювати природний капітал як найважливіший економічний ресурс та джерело суспільних благ [6].

Як приклад, в Україні захоплення земель потужними аграрними підприємствами холдингового типу для ведення великомасштабного сільськогосподарського виробництва та експорту продовольства призводить до несправедливого виживання фермерських та особистих селянських господарств, нерівних умов торгівлі, неринкових принципів ціноутворення. Виходячи з доктрини інклюзивного зростання комплексне вирішення проблеми полягає у справедливому розподілі і використанні земельних ресурсів з метою зменшення частки "безземельного" сільського населення, захисті місцевих громад, забезпеченні розподілу благ між найбільш ущільненим у правах селянами, подолання тіньової економіки на сільських територіях.

З позиції потреб окремого економічного суб'єкту інклюзивне зростання має на меті максимально створити умови для розвитку людини і забезпечити соціальні гарантії та можливості для її участі у всіх сферах життєдіяльності. Тобто, "інклюзивність" оцінюється як індикатор людської цивілізації та прогресу. Дослідження відомого економіста Р. Хаусмана показало, що інклюзивне економічне зростання забезпечує стійке та довготривале покращення життя усіх верств населення, що стимулює прискорення темпів росту ВВП.

Враховуючи існуючу різницю у доходах населення, заходи державного регулювання економіки повинні спрямовуватися на перерозподіл субсидій та трансферів і цілеспрямоване використання державних інвестицій на розширення інфраструктурних мереж, системи освіти та охорони здоров'я. Стратегія інклюзивного зростання повинна покращувати стан людини – основна теза вченого [11].

Отже, поняття "інклюзивне зростання" набуло широкого розуміння і застосування у різних аспектах, зокрема його сутність відображається та підтверджується у європейській моделі сільського розвитку [14; 17]. Сільський розвиток ототожнює політику держави у сільській місцевості. Водночас сільська місцевість (територія) тлумачиться як територія, що розташована на значній відстані від ділової активності центрів і відчуває певні труднощі з одержанням її населенням необхідного комплексу економічних і соціальних благ. Особливо це стосується територій, розвиток яких залежить від результатів сільськогосподарської діяльності, де, як правило, домінують малі ферми, тому продуктивність такого господарювання є незначною. На таких територіях подолання негативних тенденцій щодо абсолютного і відносного скорочення сільського населення, а отже, втрата роботи у сільському господарстві, не може компенсуватися створенням нових робочих місць у цій галузі.

З огляду на існуючі проблеми, у практиці ЄС започатковано інтегрований підхід до сільського розвитку, згідно з яким несільськогосподарська діяльність істотно доповнює сільське господарство, відкриваючи нові перспективи для вирівнювання існуючих регіональних диспропорцій та подолання різниці у рівнях життя і доходів між сільським населенням і жителями міст. Бюджетні витрати на сільське господарство і сільський розвиток в ЄС у 2014 р. склали майже 58 млрд євро, у тому числі на сільський розвиток виділено 13,9 млрд євро [13, с. 119]. Тематичні вісі європейської моделі сільського розвитку (конкурентоспроможність сільських територій; охорона навколишнього природного середовища; диверсифікація економіки та якість життя; "Leader") віддзеркалюють цілі інклюзивної моделі сільської економіки, що виступає гарантом добробуту сільського населення, забезпечення гідних умов життя та високого рівня доходів.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Пріоритетом життєвого функціонування сільських територій є зважена соціальна політика, спрямована на забезпечення інклюзивного економічного зростання. В системі якісних показників інклюзивного зростання, виходячи з його теоретичної сутності та, враховуючи приклад функціонування і реалізації європейської моделі сільського розвитку, слід виділити рівень зайнятості населення та створення робочих місць з

доходом, який є більшим за межу бідності.

У процесі пошуку національної стратегії інклюзивного зростання сільської економіки важливо окреслити пріоритети, які відображають досягнення стратегічної мети – високий рівень добробуту сільського населення та стандартів життя. Підвищення зайнятості та різноманітність її видів, як основи інклюзивного розвитку, сприятимуть активізації підприємницької діяльності на сільських територіях, зниженню сезонності виробництва, найповнішому використанню ендегенного потенціалу сільських територій. Можливості адаптації до європейської моделі сільського розвитку

з елементами “інклюзивного зростання” необхідно забезпечувати, виходячи, принаймні, з двох ключових умов: 1) розвиток сільського підприємництва та доступність бізнесу до фінансових ресурсів в межах нових інституційних підходів та, 2) формування європейської інтеграційності сільської економіки. Активна участь населення у розвитку сільського підприємництва, ефективний розподіл суспільних благ та залучення капіталу сприятимуть модернізації аграрного виробництва, покращенню технологій, підвищенню продуктивності праці, а отже створенню умов для інклюзивного зростання.

Список використаної літератури:

1. Демографічна та соціальна статистика / Населення та міграція / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Затонацька Т.Г. Фінансове забезпечення інклюзивного зростання та подолання бідності в Україні: існуюча практика та перспективи / Т.Г. Затонацька // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2014. – №1 (28). – с. 102-112.
3. Зінчук Т.О., Куцмус Н.М. Принади сільських територій: новий теоретико-методологічний підхід чи забута потреба сільського розвитку? / Т.О.Зінчук, Н.М.Куцмус // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 1. – С. 155-162.
4. Kovalchuk O. The 2030 Agenda for Sustainable Development / O. Kovalchuk // Вісник ЖНАЕУ. – 2016. – № 1 (55). – Том 3. – С. 331-337.
5. Лопатинський Ю.М. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток вітчизняного аграрного сектора / Ю.М. Лопатинський // Електронне видання Чернівецького національного університету імені Юрія Федькович, Чернівці. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zbirnik.bukuniver.edu.ua/ed_work/n_5/4.pdf, 2013
6. Ликвидация нищеты с помощью инклюзивной “зеленой» экономики” // Повестка дня на период после 2015 года – записка ЮНЕП #6 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unep.org
7. Політика сільського розвитку на базі громад в Україні : наукова доповідь / за ред. чл.-кор. НАН України, д-ра екон. наук О.М. Бородіної, чл.-кор. НААН України д-ра екон. наук І.В. Прокопи, д-ра екон. наук О.Л. Попової ; НАН України, ДУ “Ін-т екон. та прогнозів. НАН України”. – К., 2015. – 70 с.
8. Семак С.М. Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://doshkilla.blogspot.com/>, 20.03.2012.
9. Ткачук В.І. Агротуристична модель диверсифікації сільської економіки: європейський підхід / В.І. Ткачук // Агроінком. – 2010. – № 7-9. – С.14-17.
10. Тараненко І.В. Інноваційні стратегічні ініціативи ЄС / І.В. Тараненко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/219/13.1.pdf?sequence=1>, 2011.
11. Хаусман Р. Економіка потребує інклюзивного зростання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.project-syndicate.org/>
12. ЦРТ-словник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.undp.org.ua/files/ua_46666MDGs_glossary_ukr.pdf
13. Agriculture in the European Union: report 2013 / Directorate-General for Agriculture and Rural Development, 2013. – 337 p.
14. EUROPE 2020: European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Communication from the Commission / European Commission. – Brussels, (03.03. 2010), 2010. – 32 p.
15. Inclusive Growth // The World Bank. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://web.worldbank.org>
16. Inclusive development [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hiproweb.org/fileadmin/cdroms/Handicap_Developpement/www/en_page61.html
17. Cohesion policy 2014-2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm

В НАЧАЛЕ ПОИСКА СТРАТЕГИИ ИНКЛЮЗИВНОГО РОСТА СЕЛЬСКОГО ЭКОНОМИКИ: МИРОВОЙ И ЕВРОПЕЙСКИЙ ПОДХОД

Зинчук Т. А.

В статье обобщены социально-экономическую сущность категории "инклюзивное роста" сельской экономики, учитывая мировой подход и европейский опыт и обоснованы направления

трансформационных изменений на сельских территориях на основе реализации основных принципов инклюзивного развития.

Ключевые слова: *инклюзивное развитие, стратегия, сельская экономика.*

**SEARCH STRATEGY AT THE BEGINNING OF GROWTH INCLUSIVE RURAL ECONOMY:
WORLD AND EUROPEAN APPROACH**

Zinchuk T.

The article summarizes the essence of the socio-economic category of "inclusive growth" rural economy, given the global approach and European experience and reasonably-traditional areas changes in rural areas on the basis of implementing the basic principles of inclusive development.

Key words: *inclusive growth strategy, the rural economy.*

Надійшло до редакції: 22.03.2016 р

Рецензент: д.е.н., професор Михайлова Л.І.